

Dom na Smrekovcu

foto: Franc Maršnjak

Zgibanke je izdana v sklopu ponovne oživitve projekta **OHRANIMO SMREKOVEC**. Izid maja 2017 so omogočile občine Črna na Koroškem, Ljubno, Šoštanj in Mestna občina Velenje.

OBČINA
ČRNA NA
KOROŠKEM

OBČINA
LJUBNO

OBČINA
ŠOŠTANJ

MESTNA
OBČINA VELENJE

Izdajatelj Naravovarstvena zveza Smrekovec,
Koroška cesta 13 – Vila Lučka, 3325 Šoštanj
Za izdajatelja: Jože Melanšek, predsednik NZ Smrekovec
Idejna zasnova in tekst sta v večini ohranjena iz zgibanke iz leta 2004
Lektoriranje: Jožica Andrejč
Oblikovanje in tisk: Media Center, Marko Gorjup s.p.
Naklada 11000 izvodov

Naravovarstvena zveza Smrekovec

www.smrekovec.net | E-pošta: info@smrekovec.net

V NARAVOVARSTVENO ZVEZO SMREKOVEC SO VKLJUČENA NASLEDNJA DRUŠTVA:

- PLANINSKO DRUŠTVO ČRNA NA KOROŠKEM
www.pdcrna.si
- PLANINSKO DRUŠTVO LJUBNO OB SAVINJI
www.pdljubno.si
- PLANINSKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ
www.pd-sostanj.si
- PLANINSKO DRUŠTVO VELENJE
www.pd-velenje.si
- SAVINJSKO GOZDARSKO DRUŠTVO NAZARJE
www.zgds.si/gozdarska-drustva
- GOBARSKO DRUŠTVO MARAUH VELENJE
www.facebook.com/gdv.marauh

PRIDRUŽITE SE NAM!

KER je Smrekovsko pogorje del omrežja NATURA 2000, ki vključuje režim Evropske komisije varovanja za ohranitev prostoživečih vrst in (njihovih) življenjskih prostorov. Narava Smrekovca je spoznana kot vrednota evropskega pomena.

KAKO?

Več informacij najdete v Planinskem vodniku po Smrekovškem pogorju ali na www.smrekovec.net

Info center Geopark Karavanke

foto: Franc Maršnjak

OKOLJU PRIJAZEN NAČIN OBISKOVANJA

Avto pustimo v dolini, gremo raje peš.

- Z vozili, tudi s kolesom, se vozimo samo po gozdnih cestah.
- V naravnem okolju se ne vozimo z motornimi sanmi, motornimi kolesi ali motornimi štirikolesniki.
- Pse imejmo na vrvi.
- V naravi ne šotorimo in ne kurimo ognja.
- Smeti odnesemo s seboj v dolino.

SPOŠTUJMO GOZD

Ne pretiravajmo z nabiranjem gozdnih sadežev, saj so pomembna hrana živalim. Gobe in zelišča so pomemben del naravnega rasti, zato jih pustimo rasti in cveteti. Hodimo po označenih poteh. Ne povzročajmo prekomernega hrupa, predvsem ne pozimi in spomladi. Varujmo mravljišča.

ČEMU?

NARAVA JE NAŠA UČILNICA, OBČUDUJMO IN VARUJMO:

DA ohranimo čudovito naravo, ki naj ostane **razvojna možnost domačinov**.

DA podpremo **trajnostni razvoj** – sonaravni turizem, dopolnilne dejavnosti ipd.

DA postane Smrekovec **del kulturne identitete** vseh okoliških prebivalcev.

DA najdejo **obiskovalci** tod prijeten počitek in neokrnjeno naravo.

DA spodbudimo zavedanje o vrednosti Smrekovca in s tem **ohranimo** tisto, kar so marsikje že izgubili.

Srečanje z gobarjem

foto: Franc Maršnjak

Divji petelin (*Tetrao urogallus*)

Smrekovsko pogorje je največje sklenjeno območje divjega petelina v južni Evropi

foto: Franc Maršnjak

Komen

foto: Tomo Jeseničnik

ohranimo SMREKOVEC

ohranimo SMREKOVEC

Smrekovec s Peco

foto: Franc Maršnjak

ZAKAJ?

KER je edino vulkansko pogorje v Sloveniji

Smrekovski vulkanizem je bil aktiven v geoloških obdobjih terciarja: v oligocenu in miocenu. Vulkanizem je potekal v morskem okolju. Značilni kamnini sta **andezit** in **andezitni tuf**. Pod severnimi pobočji Smrekovca poteka periadriatski šiv – tektonska prelomna cona, ki loči afriško in evropsko tektonsko ploščo.

Primer andezitnega tufa

Tuf je poimenovan po andezitu, drobno zrnati predornini. Ime kamnine torej združuje kamnino sprijetega vulkanskega pepela (tuf) in lavo andezitne sestave (andezit). Kamninska osnova je dala pogorju njegovo zunanjo obliko. S slemenasto zgradbo in neizrazitimi vrhovi se razlikuje od svojih sosedov Uršlje gore (Plešivca), Raduhe ali Pece. Tip podlage je botroval tudi razvoju rastlinskih in živalskih posebnosti, ki jih najdemo na Smrekovcu.

KER je botanična posebnost

Na pogorju je evidentiranih 358 rastlinskih vrst, kar dokazuje veliko biotsko pestrost, saj predstavlja približno 10 % vseh rastlinskih vrst Slovenije, med njimi 26 ogroženih vrst. Pogorje je eno redkih območij s svojo nekarbonatno mejo, zaradi česar uspevajo za slovenske razmere izjemno redke rastline. Kot rastišča so pomembna travišča vršnega dela, ostanki bukovih gozdnih sestojev, najzanimivejša so rastišča naskalne in močvirske flore. Slednja so dragoceni biotopi, nastali kot napajališča živine ali naravnih mlake z zamočvirjenim obrežjem.

Kochov svišč (*Gentiana acaulis*)

foto: Franc Maršnjak

Ruševac (*Tetrao tetrix Linnaeus*)

foto: Franc Maršnjak

KER je življenjski prostor redkih živali

Vršni del pogorja in gozdovi so dom ogroženim živalskim vrstam. Iz družine kur so tu gozdni jereb, divji petelin in ruševac. Vse tri veljajo za neprilagodljive vrste. Pogoja za njihov obstoj sta bogato podrastje in mir. Posebej občutljivi so spomladi, ko samci z značilnim petjem privabljajo samice. S pogostim vznemirjanjem jih lahko iz njihovih rastišč za vedno preženemo. Od ogroženih ptičjih vrst so prisotne še zelena žolna, črna žolna, kukavice, mali skovik, koconogi čuk, triprstni detel. Najpogostejše vrste zavarovanih dvoživk so hribski urh, navadna krastača, zelena žaba, sekulja, pupki, planinski močerad. Tod domuje planinski zajec, občasno se pojavljajo divja mačka, ris in rjavi medved.

KER ima gozd – naša zelena pljuča

Najpogostejša drevesna vrsta je smreka, ki je marsikje s človekovo pomočjo zamenjala nekdanji bukov gozd. Listavci so redki, zato dragoceni, saj dajejo hrano in prostor za bivališča živalim, z listnim odpadom pa oživljajo gozdna tla. Smrekovsko pogorje je edino samoniklo nahajališče cemprina v Sloveniji. Gozd je gospodarsko pomemben, je namreč vir dohodka mnogim domačinom. Ker vršni del ne nudi ugodnih pogojev za rast gozda, ga je človek spremenil v pašne planine. Kulturna krajina travišč in ruševja je pomemben ekosistem in prepoznavna podoba pogorja.

Izvir Ljubije

foto: Jože Melanšek

KER je pomemben vodni vir

Geološka podlaga predstavlja slabo prepustno plast, zato je na pogorju veliko površinskih voda. Voda se zbira v izdatnih potokih ali pa na stiku s prepustno karbonatno podlago ponika v podzemlje in se pojavi v dolini kot kraški izvir. Mnogi izviri so pomembna vodna zajetja, npr. izvir Ljubije, ki je glavni vir pitne vode za Šaleško dolino.

V planinski raj vstopaš zdaj,
naj hrup motorja ga ne zmoti.

Živali, rože so tu doma,
spoštljivo stopaj po tej poti.

Odpri oči, srce, prisluhni vsej lepoti.
Za sabo pusti le stopinje.

Kdor spoštuje naravo, nadaljuje pot peš.
Mirna doba (čas gnezdenja in poleganja mladičev) je marec, april, maj, junij.

